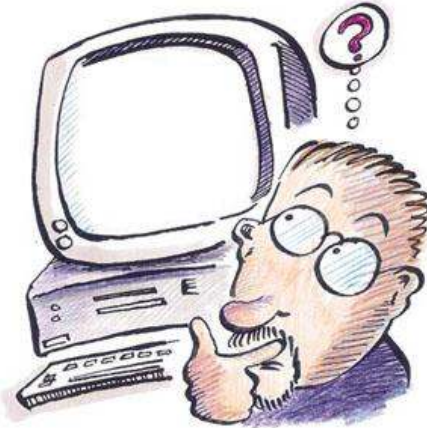

ΕΝΟΤΗΤΑ 12 - ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Η/Υ**ΜΕΡΟΣ Α' - ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ**

- Ο ειδικός: Καλημέρα σας. Πιστεύω να ενημερωθήκατε ότι στην εταιρεία σας θα χρησιμοποιηθούν σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Πριν παρακολουθήσετε τη **διάλεξη** για το **χειρισμό του υπολογιστή** στην επικοινωνία, θα ήθελα να μάθω από σας τι σημαίνει επικοινωνία.
- Ένας υπάλληλος: Η επικοινωνία είναι, γενικά, η **διαδικασία** με την οποία μεταδίδεται ένα μήνυμα, μια πληροφορία σε κάποιον ή ένας τρόπος με τον οποίο ανταλλάσσονται γνώσεις, σκέψεις μέσω κοινού **συστήματος σημάτων, συμβόλων** ή τρόπων συμπεριφοράς. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να επικοινωνήσει κανείς.
- Ένας άλλος υπάλληλος: Εγώ πιστεύω ότι το πιο τέλειο μέσο επικοινωνίας είναι η γλώσσα. Η γλώσσα έχει τα δικά της σύμβολα, τις λέξεις, με τις οποίες οι άνθρωποι στέλνουν ή δέχονται μηνύματα, δηλαδή επικοινωνούν.
- Ο ειδικός: Έχετε δίκιο και εσείς και η συνάδελφός σας. Τι μπορείτε όμως να μου πείτε για την **επιχειρησιακή** επικοινωνία;
- Μια άλλη υπάλληλος: Επιχειρησιακή επικοινωνία σημαίνει ανταλλαγή πληροφοριών σε μια επιχείρηση. Αυτή η ανταλλαγή γίνεται με σύγχρονα μέσα, όπως το **ηλεκτρονικό ταχυδρομείο**, οι βιντεοδιαλέξεις, η ανταλλαγή **ηλεκτρονικών δεδομένων** κλπ. Αυτά τα μέσα ευνοούν την **αμεσότητα** και την αποτελεσματικότητα των επικοινωνιών.
- Ο ειδικός: Σωστά. Για να λειτουργούν αποτελεσματικά οι επιχειρήσεις, είναι **ζωτικής σημασίας** οι πληροφορίες να μεταδίδονται σ' αυτούς που τις χρειάζονται. Για παράδειγμα, εάν ένας διευθυντής δεν είναι πλήρως ενημερωμένος για το τι συμβαίνει στην επιχείρηση, δε θα είναι σε θέση να επηρεάσει αποφάσεις ή γεγονότα ιδίως σε επιχειρήσεις **βαριάς** ή **ελαφριάς βιομηχανίας**, που απασχολούν εκατοντάδες εργαζόμενους.

Ειδικό Λεξιλόγιο

- **Υπάλληλος, -οι:** ο/η εργαζόμενος/η σε γραφείο, κατάσταση κλπ. που αμείβεται με μισθό (συνήθως κατά μήνα).
Π.χ. Η εκπαίδευση και η μετεκπαίδευση των υπαλλήλων αποτελεί για μια επιχείρηση επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο.
- **Νεοσύστατη (-ος-η-ο) εταιρεία, -ες:** εταιρεία που έχει ιδρυθεί, συγκροτηθεί πρόσφατα.
Π.χ. Νεοσύστατη κατασκευαστική εταιρεία κουφωμάτων αλουμινίου επεκτείνεται και ζητάει συνεργάτες με γνωριμίες και επαφές στη Ρουμανία.
- **Διάλεξη, -εις:** ομιλία μπροστά σε ακροατήριο για ανάπτυξη ενός συγκεκριμένου θέματος.
Π.χ. Η εταιρεία μας οργάνωσε σειρά διαλέξεων για την επιχειρησιακή επικοινωνία.
- **Χειρισμός, -οί του υπολογιστή (-ής, -ές):** ο τρόπος με τον οποίο κάποιος χειρίζεται (ρυθμίζει) τον υπολογιστή έχοντας κάποια ικανότητα.
Π.χ. Ο χειρισμός του υπολογιστή θεωρείται σημαντικό προσόν στην αγορά εργασίας.
- **Διαδικασία, -ες:** διαδοχική και μεθοδευμένη σειρά ενεργειών που οδηγούν σε ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα.
Π.χ. Η διαχείριση πληροφοριών είναι μια διαδικασία δύσκολη, αλλά ενδιαφέρουσα.
- **Σύστημα, -ματα σημάτων (-μα, -ματα), συμβόλων (-ο, -α):** σύνολο στοιχείων που χρησιμοποιούνται για να διευκολύνουν τις ανάγκες επικοινωνίας των ανθρώπων έχοντας ως βάση κοινούς αποδεκτούς κανόνες.
Π.χ. 1) Ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας είναι ένα κοινό σύστημα σημάτων, που διευκολύνει την επικοινωνία των ανθρώπων κατά την οδική κυκλοφορία.
2) Τα γραπτά σύμβολα του προφορικού λόγου είναι τα γράμματα.
- **Επιχειρησιακός-ή-ό:** που ανήκει σε επιχείρηση ή σχετίζεται με τις επιχειρήσεις.
Π.χ. Η επιχειρησιακή δραστηριότητα των Ελλήνων εμπόρων στα Βαλκάνια, αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια.
- **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:** (e-mail) ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνίας που επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών και μηνυμάτων μεταξύ χρηστών ηλεκτρονικών υπολογιστών.
Π.χ. Η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) προσφέρει σε όλους τους ανθρώπους ένα φτηνό και γρήγορο μέσο επικοινωνίας.
- **Ηλεκτρονικά δεδομένα:** σύνολα κωδικοποιημένων στοιχείων (π.χ. γράμματα, ψηφία, σύμβολα) τα οποία ο υπολογιστής δέχεται, αποθηκεύει και επεξεργάζεται.
Π.χ. Από την επεξεργασία ηλεκτρονικών δεδομένων προκύπτουν πληροφορίες χρήσιμες για διάφορες εργασίες.
- **Αμεσότητα:** το να συμβαίνει ή να πρέπει να γίνει κάτι άμεσα, χωρίς παρεμβολή ή καθυστέρηση.
Π.χ. Η τοποθέτηση των υπολογιστών σε κάθε γραφείο της επιχείρησης συνέβαλε στην αμεσότητα της επικοινωνίας μεταξύ προϊσταμένου και υφισταμένων.

- **Ζωτικής (-ός-ή-ό) σημασίας (-α, -ες):** αυτό που έχει καθοριστική σημασία, που είναι σπουδαίο και απαραίτητο για την ύπαρξη και την ομαλή λειτουργία μιας εταιρείας.
Π.χ. Ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη μιας μεγάλης επιχείρησης θεωρείται η επένδυση μέρους του κεφαλαίου στην επιστημονική έρευνα.
- **Βαριά (-ύς-ιά-ύ) βιομηχανία, -ες:** η βιομηχανία κεφαλαιουχικών προϊόντων (οικονομικά αγαθά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων προϊόντων) ή μέσων παραγωγής (μηχανές).
Π.χ. Στην Ελλάδα η βαριά βιομηχανία άρχισε να αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια.
- **Ελαφριά (-ύς-ιά-ύ) βιομηχανία, -ες:** η βιομηχανία που παράγει καταναλωτικά αγαθά όπως: ποτά, υφάσματα, είδη διατροφής κλπ.
Π.χ. Οι περισσότεροι επιχειρηματίες διαθέτουν τα κεφάλαιά τους σε τομείς της ελαφριάς βιομηχανίας, η οποία προσφέρει εύκολο και γρήγορο κέρδος.

Ασκήσεις Λεξιλογίου

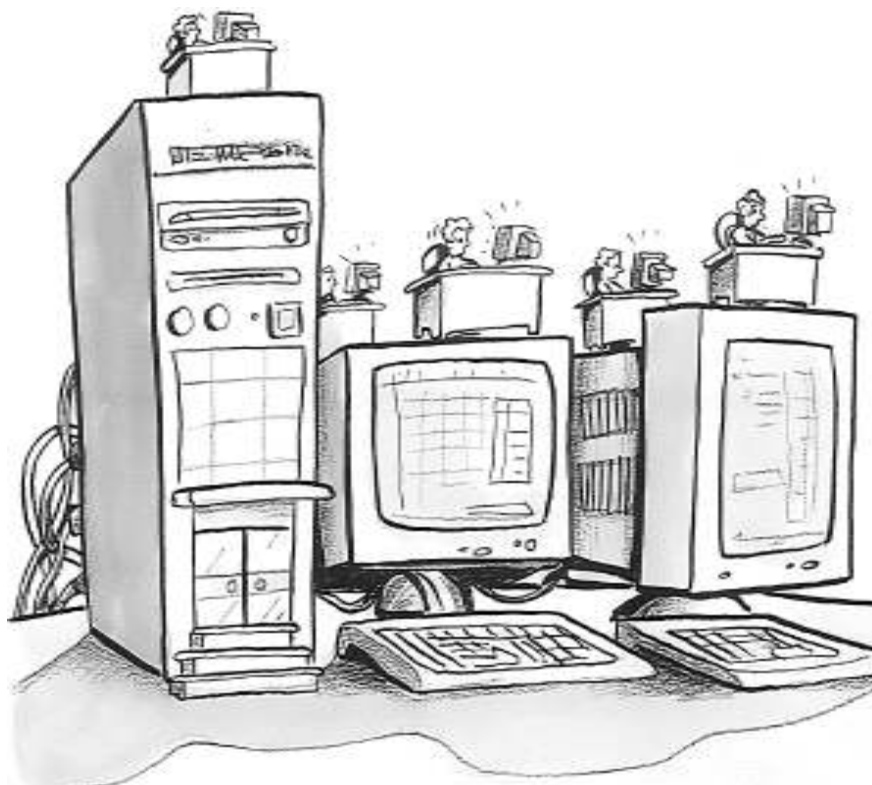
1. Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη σε κάθε πρόταση:

της επιχειρησιακής επικοινωνίας, ελαφριά βιομηχανία, των δεδομένων, διαλέξεων, τις λέξεις

1. Τα είδη διατροφής, τα ποτά, τα υφάσματα είναι προϊόντα που παράγει η
2. Από γίνεται ο λόγος, με τη βοήθεια του οποίου μαθαίνουμε από μικροί να επικοινωνούμε με αυτούς, που βρίσκονται γύρω μας.
3. Ο ρόλος είναι σημαντικός για τη δημιουργία καλών εργασιακών σχέσεων.
4. Από την επεξεργασία προκύπτουν πληροφορίες, που είναι χρήσιμες για διάφορες εργασίες, καθώς και για τη λήψη αποφάσεων.
5. Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Πληροφορικής προγραμματίζει σειρά για τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας.

2. Αντιστοιχίστε, φτιάχνοντας ζευγάρια λέξεων, που να ταιριάζουν νοηματικά:

1. νεοσύστατη	επικοινωνίας
2. επιχειρησιακή	ταχυδρομείο
3. μέσο	εταιρεία
4. ηλεκτρονικό	δεδομένων
5. ανταλλαγή	επικοινωνία

Γενικό Λεξιλόγιο

- **Ενημερωθήκατε:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου αορίστου, φωνής παθητικής, προσώπου β', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας α' (ενημερώνομαι)
Π.χ. Όλοι οι υπάλληλοι ενημερώθηκαν για τα νέα μέτρα.

Αρχικοί χρόνοι: ενημερώνομαι, ενημερωνόμουν, θα ενημερώνομαι, θα ενημερωθώ, ενημερώθηκα, έχω ενημερωθεί, είχα ενημερωθεί, θα έχω ενημερωθεί

- **Σύγχρονα μέσα:** σύγχρονα: επίθετο, γένους ουδετέρου, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (σύγχρονος-η-ο)
μέσα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (το μέσο, -ου)
Π.χ. Ένα από τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας είναι και το κινητό τηλέφωνο.

Κλίση:

σύγχρονος	σύγχρονη	σύγχρονο
σύγχρονου	σύγχρονης	σύγχρονου
σύγχρονο	σύγχρονη	σύγχρονο
σύγχρονε	σύγχρονη	σύγχρονο

σύγχρονοι	σύγχρονες	σύγχρονα
σύγχρονων	σύγχρονων	σύγχρονων
σύγχρονους	σύγχρονες	σύγχρονα
σύγχρονοι	σύγχρονες	σύγχρονα

Κλίση:

το μέσο	τα μέσα
---------	---------

του μέσου	των μέσων
το μέσο	τα μέσα
μέσο	μέσα

- **Να μάθω:** ρήμα, έγκλισης υποτακτικής, χρόνου αορίστου, φωνής ενεργητικής, προσώπου α', αριθμού ενικού, συζυγίας α' (μαθαίνω)
Π.χ. Θα ήθελα να μάθω το επάγγελμά σας.

Αρχικοί χρόνοι: μαθαίνω, μάθαινα, θα μαθαίνω, θα μάθω, έμαθα, έχω μάθει, είχα μάθει, θα έχω μάθει.

- **Μηνύματα:** ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (το μήνυμα, -ματα)
Π.χ. Έλαβα τα μηνύματά σου.

Κλίση:

το μήνυμα	τα μηνύματα
του μηνύματος	των μηνυμάτων
το μήνυμα	τα μηνύματα
μήνυμα	μηνύματα

- **Κάποιον:** αντωνυμία αόριστη, γένους αρσενικού, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (κάποιος-α-ο)
Π.χ. Με ποιον μιλούσες; - Με κάποιον.

Κλίση:

κάποιος	κάποια	κάποιο
κάποιου	κάποιας	κάποιου
κάποιον	κάποια	κάποιο

κάποιοι	κάποιες	κάποια
κάποιων	κάποιων	κάποιων
κάποιους	κάποιες	κάποια

- **Γνώσεις:** ουσιαστικό, γένους θηλυκού, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (η γνώση, -ης/-εως)
Π.χ. Έχει πολλές γνώσεις, μπορείς να τον ρωτήσεις ό,τι θέλεις.

Κλίση:

η γνώση	οι γνώσεις
της γνώσης	των γνώσεων
τη γνώση	τις γνώσεις
γνώση	γνώσεις

- **Πιστεύω:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου ενεστώτα, φωνής ενεργητικής, προσώπου α', αριθμού ενικού, συζυγίας α' (πιστεύω)
Π.χ. Δεν πιστεύω να μας απολύσουν για λόγους οικονομίας;

Αρχικοί χρόνοι: πιστεύω, πίστευα, θα πιστεύω, θα πιστέψω, πίστεψα, έχω πιστέψει, είχα πιστέψει, θα έχω πιστέψει

- **Τις οποίες:** αντωνυμία αναφορική (πάντοτε με το οριστικό άρθρο μπαίνει στη θέση του αναφορικού **που**), γένους θηλυκού, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (οποίος-α-ο)
Π.χ. Management είναι η επιχειρησιακή διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την οργάνωση, τη στελέχωση, τη διοίκηση, την ηγεσία και τον έλεγχο.

Κλίση:

ο οποίος	η οποία	το οποίο
του οποίου	της οποίας	του οποίου
τον οποίο	την οποία	το οποίο

οι οποίοι	οι οποίες	τα οποία
των οποίων	των οποίων	των οποίων
τους οποίους	τις οποίες	τα οποία

- **Δέχονται:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου ενεστώτα, προσώπου γ', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας α' (δέχομαι)
Π.χ. Δέχτηκε την πρότασή του για συνεργασία στον τομέα της έρευνας.

Αρχικοί χρόνοι: δέχομαι, δεχόμουν, θα δέχομαι, θα δεχτώ, δέχτηκα, έχω δεχτεί, είχα δεχτεί, θα έχω δεχτεί

- **Επικοινωνούν:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου ενεστώτα, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας β' (επικοινωνώ)
Π.χ. Πρέπει να επικοινωνήσω μαζί τους για να κανονίσουμε τον τόπο και την ώρα συνάντησης.

Αρχικοί χρόνοι: επικοινωνώ, επικοινωνούσα, θα επικοινωνώ, θα επικοινωνήσω, επικοινωνήσα, έχω επικοινωνήσει, είχα επικοινωνήσει, θα έχω επικοινωνήσει

- **Συνάδελφος:** ουσιαστικό, γένους θηλυκού, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής (η συνάδελφος, -ου)
Π.χ. Κέρδισε τη συμπάθεια όλων των συναδέλφων του.

Κλίση:

η συνάδελφος	οι συνάδελφοι
της συναδέλφου	των συναδέλφων
τη συνάδελφο	τις συναδέλφους
συνάδελφε	συνάδελφοι

- **Να πείτε:** ρήμα, έγκλισης υποτακτικής, χρόνου αορίστου, φωνής ενεργητικής, προσώπου β', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας α' (λέω)
Π.χ. Μπορείτε να μου πείτε, σας παρακαλώ, πού είναι το γραφείο του διευθυντή της εταιρείας;

Αρχικοί χρόνοι: λέω, έλεγα, θα λέω, θα πω, είπα, έχω πει, είχα πει, θα έχω πει

- **Ευνοούν:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου ενεστώτα, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας β' (ευνοώ)
Π.χ. Το φορολογικό σύστημα δεν ευνοεί τους χαμηλόμισθους.

Αρχικοί χρόνοι: ευνοώ, ευνοούσα, θα ευνοώ, θα ευνοήσω, ευνόησα, έχω ευνοήσει, είχα ευνοήσει, θα έχω ευνοήσει.

- **Αποτελεσματικότητα:** ουσιαστικό, γένους θηλυκού, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (η αποτελεσματικότητα, -ας)
Π.χ. Ο χρόνος θα δείξει την αποτελεσματικότητα των νέων υπολογιστών.

Κλίση:

η αποτελεσματικότητα
της αποτελεσματικότητας
την αποτελεσματικότητα
αποτελεσματικότητα

- **Ενημερωμένος:** μετοχή, γένους αρσενικού, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής, χρόνου παρακειμένου, φωνής παθητικής, συζυγίας α' (ενημερώνομαι)
Π.χ. Πρέπει να είμαστε ενημερωμένοι έγκαιρα για τις τροποποιήσεις που θα γίνουν στο συμβόλαιο.

Κλίση:

ενημερωμένος	ενημερωμένη	ενημερωμένο
ενημερωμένου	ενημερωμένης	ενημερωμένου
ενημερωμένο	ενημερωμένη	ενημερωμένο
ενημερωμένε	ενημερωμένη	ενημερωμένο
ενημερωμένοι	ενημερωμένες	ενημερωμένα
ενημερωμένων	ενημερωμένων	ενημερωμένων
ενημερωμένους	ενημερωμένες	ενημερωμένα
ενημερωμένοι	ενημερωμένες	ενημερωμένα

Άσκηση Κατανόησης

Σημειώστε τις σωστές προτάσεις με Σ και τις λάθος με Λ:

1. Ο ειδικός της πληροφορικής ενδιαφέρεται να μάθει από τους νέους υπαλλήλους, αν γνωρίζουν τι σημαίνει επιχειρησιακή επικοινωνία.
2. Στις ερωτήσεις του ειδικού δίνουν απαντήσεις μόνο οι άντρες.
3. Υπάρχει ένας μόνο τρόπος επικοινωνίας.
4. Ένας από τους υπαλλήλους πιστεύει ότι η γλώσσα είναι το πιο τέλειο μέσο επικοινωνίας.
5. Ένας διευθυντής επιχείρησης πρέπει να είναι πάντα ενημερωμένος.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ**α. Επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ**

Τα επίθετα αυτής της κατηγορίας δηλώνουν συνήθως κάποιο γνώρισμα σχετικό με τις διαστάσεις, τον όγκο, το βάρος και το ποιόν των σωμάτων.

Π.χ. Εργάζεται σε μια εταιρεία, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης σ' έναν *φαρδύ* και *μακρύ* δρόμο.

Μου αρέσουν οι εύκολες και *ελαφριές* δουλειές.

ονομαστική:	ο	βαθύς	η	βαθιά	το	βαθύ
γενική:	του	βαθιού (βαθύ)	της	βαθιάς	του	βαθιού (βαθύ)
αιτιατική:	τον	βαθύ	τη	βαθιά	το	βαθύ
κλητική:		βαθύ		βαθιά		βαθύ

ονομαστική:	οι	βαθιοί	οι	βαθιές	τα	βαθιά
γενική:	των	βαθιών	των	βαθιών	των	βαθιών
αιτιατική:	τους	βαθιούς	τις	βαθιές	τα	βαθιά
κλητική:		βαθιοί		βαθιές		βαθιά

Έτσι κλίνονται: βαρύς, δασύς, ελαφρύς, παχύς, φαρδύς, μακρύς κλπ.

β. Επίθετα σε -ής, -ιά, -ί

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει επίθετα που δηλώνουν χρώμα. Τα περισσότερα από αυτά τα επίθετα σχηματίζονται από το αντίστοιχο ουσιαστικό (βύσσινο > βυσσινής, κεραμίδι > κεραμιδής κλπ.).

Π.χ. Οι εξωτερικοί τοίχοι του εργοστασίου είναι *καφετιοί*.

Δεν μου πάει το *πορτοκαλί* (χρώμα).

ονομαστική:	ο	θαλασσής	η	θαλασσιά	το	θαλασσί
γενική:	του	θαλασσιού (θαλασσή)	της	θαλασσιάς	του	θαλασσιού
αιτιατική:	τον	θαλασσή	τη	θαλασσιά	το	θαλασσί
κλητική:		θαλασσή		θαλασσιά		θαλασσί

ονομαστική:	οι	θαλασσιοί	οι	θαλασσιές	τα	θαλασσιά
γενική:	των	θαλασσιών	των	θαλασσιών	των	θαλασσιών
αιτιατική:	τους	θαλασσιούς	τις	θαλασσιές	τα	θαλασσιά
κλητική:		θαλασσιοί		θαλασσιές		θαλασσιά

Έτσι κλίνονται: σταχτής, κανελής, μενεξεδής, λαδής, καφετής κλπ.

γ. Επίθετα σε -ης, -α, -ικο

Σχεδόν όλα τα επίθετα αυτής της κατηγορίας δηλώνουν φυσική εμφάνιση, χαρακτήρα, διάθεση.

Π.χ. Δεν παίρνουν ποτέ πρωτοβουλίες, γιατί είναι *φοβισιάρικα*.

Και οι δυο της κόρες είναι *σγουρομάλλες*.

Τι έχει σήμερα ο διευθυντής και είναι έτσι *γκρινιάρης*;

ονομαστική:	ο	ζηλιάρης	η	ζηλιάρα	το	ζηλιάρικο
-------------	---	----------	---	---------	----	-----------

γενική:	του	ζηλιάρη	της	ζηλιάρας	του	ζηλιάρικου
αιτιατική:	τον	ζηλιάρη	τη	ζηλιάρα	το	ζηλιάρικο
κλητική:		ζηλιάρη		ζηλιάρα		ζηλιάρικο
ονομαστική:	οι	ζηλιάρηδες	οι	ζηλιάρες	τα	ζηλιάρικα
γενική:	των	ζηλιάρηδων			των	ζηλιάρηδων
αιτιατική:	τους	ζηλιάρηδες	τις	ζηλιάρες	τα	ζηλιάρικα
κλητική:		ζηλιάρηδες		ζηλιάρες		ζηλιάρικα

Έτσι κλίνονται: τεμπέλης, κουτσομπόλης, ακαμάτης, τσαχπίνης κλπ., όπως επίσης και όσα τελειώνουν σε -ούλης: νοστιμούλης, κοντούλης, φτωχούλης κλπ.

Υπάρχουν επίσης πολλά σύνθετα επίθετα που το δεύτερο συνθετικό τους δηλώνει μέρος του σώματος:

- Π.χ.- λαιμής: κοντολαιμής, μακρολαιμής
 - μάλλης: γκριζομάλλης, ξανθομάλλης, σγουρομάλλης
 - μάτης: ανοιχτομάτης, γαλιανομάτης, μαυρομάτης
 - πόδης: στραβοπόδης
 - χέρης: ανοιχτοχέρης, σφιχτοχέρης
 - μύτης: ψηλομύτης
 - χείλης: κοκκινοχείλης

Σημειώσεις:

- α) Ο ενικός αριθμός της γενικής του αρσενικού και ουδετέρου είναι σπάνιοι.
 β) Σχηματίζουν τη γενική και σε -ύ και -ή: του βαθύ, του σταχτή.
- Το -υ της κατάληξης των αρσενικών και των ουδετέρων (σε -ύς, -ιά, -ύ) και το -η των αρσενικών (σε -ής, -ιά, -ί) διατηρείται μόνο στην ονομαστική, αιτιατική και κλητική του ενικού. Στις άλλες πτώσεις γράφεται με -ι.
- Η κατάληξη -ια των θηλυκών γράφεται με -ι.
- Οι τύποι του αρσενικού των επιθέτων σε -ης, -α, -ικο αντιστοιχούν στα σχήματα κλίσης των αρσενικών ουσιαστικών σε -ης (ενικός αριθμός) -ηδες (πληθυντικός αριθμός): μπακάλης - μπακάληδες.

Ασκήσεις

1. Σχηματίστε τη γενική ενικού αριθμού των παρακάτω επιθέτων:

1. ο βαρύς:	
2. η ελαφριά:	
3. η σταχτιά:	
4. το ζηλιάρικο:	
5. το φαρδύ:	

2. Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των επιθέτων:

- Ο χαρτοφύλακας του είναι (λαδής)
- Η διευθύντρια μας είναι λίγο (γκρινιάρης)
- Δεν μου αρέσουν τα λόγια. (παχύς)
- Οι είναι συνήθως κουραστικοί. (παραπονιάρης)
- Τα χαλιά της αίθουσας συνεδριάσεων έχουν ένα βαθύ χρώμα. (βυσσινής)
- Παντρεύτηκε με έναν ωραίο (γαλανομάτης) άντρα.
- Δώστε μου, παρακαλώ, εκείνη τη (βυσσινής) μπλούζα.
- Είναι τόσο (ζηλιάρης) παιδί, που κανείς δεν θέλει να κάνει παρέα μαζί του.

3. Επιλέξτε το σωστό τύπο του επιθέτου:

- Εσύ έχεις βάψει τους τοίχους στο γραφείο σου;
 α) καφετιοί β) καφετιών γ) καφετιούς
- Ο καημένος ο προϊστάμενός μας είναι πάντα
 α) αρρωσιάρη β) αρρωσιάρης γ) αρρωσιάρια
- Τα νησιά δεν έχουν δρόμους.
 α) πλατιούς β) πλατιοί γ) πλατιών
- Ο Κώστας και ο Γιώργος γκρινιαίνουν πάντα για τη δουλειά τους. Είναι
 α) γκρινιάρηδες β) γκρινιάρικα γ) γκρινιάρης
- Αυτά τα λουλούδια έχουν μια περίεργη μυρωδιά.
 α) βαρύ β) βαριών γ) βαριά

ΜΕΡΟΣ Β' - ΔΙΑΛΕΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι μια αυτόματη ηλεκτρονική μηχανή, η οποία μπορεί να κάνει εξαιρετικά **περίπλοκες** υπολογιστικές ή λογικές **πράξεις**, όπως ταξινομήσεις και μεταφράσεις. Με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή μπορεί κανείς να χειρίζεται και να επεξεργάζεται πληροφορίες ή δεδομένα, που βασίζονται σε συγκεκριμένα **προγράμματα** με υψηλή ταχύτητα και ακρίβεια. Οι διάφορες συσκευές, που αποτελούν τον υπολογιστή όπως το **πληκτρολόγιο**, η κεντρική μονάδα επεξεργασίας που χειρίζεται τα δεδομένα, ο **σκληρός δίσκος**, η **οθόνη**, ο **εκτυπωτής** έχουν βελτιώσει **δραστικά** την παραγωγικότητα της **επεξεργασίας δεδομένων** σε μια επιχείρηση.

Ο υπολογιστής και το πληκτρολόγιο είναι οι συνηθισμένοι **μεσολαβητές** της **επικοινωνίας** μας στο Διαδίκτυο. Πέρα από ένα διευρυμένο κανάλι επικοινωνίας, το Διαδίκτυο είναι ένα περιβάλλον ανάπτυξης **διαπροσωπικών** ή επιχειρηματικών **σχέσεων**, το οποίο αντικαθιστά ή συμπληρώνει τα **κλασικά** χρησιμοποιούμενα **μέσα επικοινωνίας**.

Όπως γνωρίζετε στην εταιρεία σας είναι ήδη τοποθετημένοι υπολογιστές σε κάθε τμήμα και σύντομα θα εισαχθεί και ένα εσωτερικό και εξωτερικό δίκτυο επικοινωνίας. Όταν λέω εσωτερικό δίκτυο εννοώ ένα ιδιωτικό δίκτυο της εταιρείας, το οποίο θα προσφέρει τις ίδιες επιλογές επικοινωνίας όπως το Διαδίκτυο. Η μόνη διαφορά είναι ότι η χρήση του θα είναι μόνο για τα επιλεγμένα στελέχη της εταιρείας, τα οποία θα έχουν μια ταυτότητα χρήστη και έναν **κωδικό πρόσβασης**. Τα στελέχη θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν αυτό το δίκτυο για να διαβιβάσουν ηλεκτρονικά τις καλογραμμένες αναφορές τους, να μπαίνουν σε **εμπιστευτικές πληροφορίες** της εταιρείας, να είναι ενημερωμένοι για τις νέες θέσεις εργασίας κλπ.

Τέλος, το εξωτερικό δίκτυο θα επιτρέπει στους **προμηθευτές** ή στους πελάτες μας να μπαίνουν στο δίκτυο της εταιρείας με τη βοήθεια ενός κωδικού πρόσβασης. Αυτοί θα βρουν εύκολα και γρήγορα τις απαραίτητες πληροφορίες, χωρίς να χρειάζεται να γράψουν **εμπορικές επιστολές** ή να πάρουν τηλέφωνο.

Ειδικό Λεξιλόγιο

- **Περίπλοκες (-ος-η-ο) πράξεις (-η, -εις):** πράξεις που δεν είναι απλές, που είναι σύνθετες ως προς τη διάταξη και σύνθεση των στοιχείων.
Π.χ. Τα μαθηματικά είναι ένα μάθημα που περιέχει περίπλοκες αριθμητικές πράξεις.
- **Προγράμματα (-μα, -ματα) (του υπολογιστή):** σειρά συγκεκριμένων εντολών (πληροφοριών) προς τον επεξεργαστή σχετικά με τις ενέργειες, που πρέπει να κάνει προκειμένου να παραχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.
Π.χ. Πριν βάλουμε έναν υπολογιστή να κάνει οτιδήποτε, θα πρέπει να τον φορτώσουμε με ένα ή περισσότερα προγράμματα.

- **Πληκτρολόγιο, -α:** το σύνολο των πλήκτρων γραφομηχανής, αριθμομηχανής, ηλεκτρονικού υπολογιστή ή μουσικού οργάνου που είναι τοποθετημένα σε συγκεκριμένη σειρά.
Π.χ. Όλα τα σύγχρονα τηλέφωνα διαθέτουν πληκτρολόγιο. Το πληκτρολόγιο του υπολογιστή περιλαμβάνει αλφαριθμητικά πλήκτρα, καθώς και ορισμένα πλήκτρα ελέγχου.
- **Σκληρός-ή-ό δίσκος, -οι:** συσκευή στην οποία τα στοιχεία αποθηκεύονται σε ένα μαγνητικό δίσκο που είναι μόνιμα ενσωματωμένος στον Η/Υ.
Π.χ. Ο σκληρός δίσκος του υπολογιστή έχει τη δυνατότητα να αποθηκεύσει μεγάλες ποσότητες στοιχείων σε αριθμούς ή γράμματα.
- **Οθόνη, -ες:** τμήμα του υπολογιστή στο οποίο εμφανίζονται τα δεδομένα ή αναπαράγονται εικόνες, σχήματα κλπ.
Π.χ. Το τερματικό (Terminal) του Η/Υ είναι ένα όργανο που περιλαμβάνει την οθόνη, το πληκτρολόγιο και τον εκτυπωτή.
- **Εκτυπωτής, -ές:** συσκευή εξόδου του Η/Υ που εκτυπώνει σε χαρτί τα αποτελέσματα της επεξεργασίας ενός προγράμματος από τον υπολογιστή.
Π.χ. Όπως φαίνεται δεν έχουν ρυθμίσει τον εκτυπωτή, γιατί οι εκτυπώσεις μου δεν βγήκαν καλές.
- **Δραστικά:** κάτι που ενεργεί αποτελεσματικά και πολύ γρήγορα.
Π.χ. Ο υπολογιστής έχει συμβάλει δραστικά στην παρουσίαση αγγελιών για προσφορά και ζήτηση εργασίας.
- **Επεξεργασία, -ες δεδομένων (-ο, -α):** η διαδικασία της εισαγωγής, οργάνωσης και αποθήκευσης στοιχείων σε μια επιχείρηση με τη χρήση των Η/Υ.
Π.χ. Δουλειά ενός υπολογιστή είναι η επεξεργασία δεδομένων και η φύλαξή τους στα αρχεία του.
- **Μεσολαβητές (-ής, -ές) της επικοινωνίας (-α, -ες):** αυτοί που παρεμβαίνουν για να γίνει κάτι, για να επιτευχθεί κάποιος σκοπός.
Π.χ. Ο υπολογιστής και το πληκτρολόγιο είναι οι μεσολαβητές της επικοινωνίας στο Διαδίκτυο. Υπάρχουν όμως και άλλοι τρόποι επικοινωνίας σε απευθείας σύνδεση (on-line) όπως: e-mail, mailing lists, newsgroups κλπ.
- **Διαπροσωπικές (-ός-ή-ό) σχέσεις (-η, -εις):** σχέσεις που αφορούν δύο ή περισσότερα πρόσωπα.
Π.χ. Στις σημερινές πόλεις οι διαπροσωπικές σχέσεις είναι δύσκολες.
- **Κλασικά (-ός-ή-ό) μέσα (-ο, -α) επικοινωνίας (-α, -ες):** παραδοσιακά και αποδεκτά μέσα επικοινωνίας.
Π.χ. Όλες σχεδόν οι επιχειρήσεις, ακόμα και οι μικρές, έχουν αντικαταστήσει τα κλασικά μέσα επικοινωνίας με σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα.
- **Κωδικός, -οί πρόσβασης (-η, -εις):** σύνολο από γράμματα ή αριθμούς που επιτρέπει, με την πληκτρολόγησή του, την προσέγγιση σ' ένα πρόγραμμα του Η/Υ.
Π.χ. Για να γίνεις χρήστης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), πρέπει να έχεις μια ταυτότητα και έναν κωδικό πρόσβασης,

- **Εμπιστευτικές (-ός-ή-ό) πληροφορίες (-α, -ες):** πληροφορίες (στοιχεία) που απαιτούν μυστικότητα και που ανακοινώνονται μόνο σε πρόσωπα άξιας εμπιστοσύνης.
Π.χ. Ο Πρόεδρος ζήτησε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να μην γίνουν γνωστές στους εργαζόμενους οι εμπιστευτικές πληροφορίες, που τους ανακοίνωσε.
- **Προμηθευτής, -ές:** ο επαγγελματίας ή η εταιρεία που έχει αναλάβει να εφοδιάζει με διάφορα είδη επιχειρήσεις, κρατικές υπηρεσίες κλπ.
Π.χ. Επίσημος προμηθευτής επίπλων της επιχείρησής μας είναι η βιομηχανία επίπλων «Δρομέας».
- **Εμπορικές (-ός-ή-ό) επιστολές (-ή, -ές):** έγγραφα με τη βοήθεια των οποίων διεξάγεται η εμπορική αλληλογραφία και συγκεκριμένα οι εμπορικές συναλλαγές.
Π.χ. Οι εμπορικές επιστολές, όπως οι επιστολές προώθησης προϊόντων, απευθύνονται συχνά στο ευρύ κοινό.

Ασκήσεις Λεξιλογίου

1. Αντιστοιχίστε, φτιάχνοντας ζευγάρια λέξεων, που να ταιριάζουν νοηματικά:

1. αποτελέσματα	αριθμός
2. πληκτρολόγιο	δεδομένων
3. κωδικός	επιστολές
4. οργάνωση	γραφομηχανής
5. προσωπικές	προγραμμάτων

2. Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη σε κάθε πρόταση:

μέσα επικοινωνίας, διαπροσωπικές σχέσεις, εκτυπωτή, προμηθευτής, εσωτερικό δίκτυο

1. Έφεραν νέο λείζερ στο γραφείο μας.
2. Πρόσβαση στο της εταιρείας θα έχουν μόνο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
3. Η εφημερίδα της πόλης μας κάνει μια έρευνα για τα στο σύγχρονο κόσμο.
4. Ο άργησε να μας φέρει τα αναγκαία οικοδομικά υλικά και, δυστυχώς, το χτίσιμο του σπιτιού θα καθυστερήσει πολύ.
5. Πολλές διαταράσσονται, λόγω χρηματικών διαφορών.

Γενικό Λεξιλόγιο

- **Ηλεκτρονικός υπολογιστής:** ηλεκτρονικός: επίθετο, γένους αρσενικού, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής (ηλεκτρονικός-ή-ό)
υπολογιστής: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής (ο υπολογιστής, -ή)
Π.χ. Η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας διευκολύνει τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Κλίση:

ηλεκτρονικός	ηλεκτρονική	ηλεκτρονικό
ηλεκτρονικού	ηλεκτρονικής	ηλεκτρονικού
ηλεκτρονικό	ηλεκτρονική	ηλεκτρονικό
ηλεκτρονικές	ηλεκτρονική	ηλεκτρονικό
ηλεκτρονικοί	ηλεκτρονικές	ηλεκτρονικά
ηλεκτρονικών	ηλεκτρονικών	ηλεκτρονικών
ηλεκτρονικούς	ηλεκτρονικές	ηλεκτρονικά
ηλεκτρονικοί	ηλεκτρονικές	ηλεκτρονικά

ο υπολογιστής	οι υπολογιστές
του υπολογιστή	των υπολογιστών
τον υπολογιστή	τους υπολογιστές
υπολογιστή	υπολογιστές

- **Έχουν βελτιώσει:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου παρακειμένου, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας α' (βελτιώνω)
Π.χ. Η αυτοματοποίηση έχει βελτιώσει τις συνθήκες εργασίας και παραγωγικότητας.

Αρχικοί χρόνοι: βελτιώνω, βελτιώνα, θα βελτιώνω, θα βελτιώσω, βελτίωσα, έχω βελτιώσει, είχα βελτιώσει, θα έχω βελτιώσει.

- **Επιχείρηση:** ουσιαστικό, γένους θηλυκού, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (η επιχείρηση, -ης/-εως)
Π.χ. Πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις κήρυξαν πτώχευση το τελευταίο διάστημα, αφήνοντας εκατοντάδες εργαζόμενους χωρίς δουλειά.

Κλίση:

η επιχείρηση	οι επιχειρήσεις
της επιχείρησης	των επιχειρήσεων
την επιχείρηση	τις επιχειρήσεις
επιχείρηση	επιχειρήσεις

- **Διαδίκτυο (Ίντερνετ):** ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (το Διαδίκτυο, -ου)
Π.χ. Στην Ελλάδα, προς το παρόν, η χρήση του Διαδικτύου στην αγορά εργασίας είναι πολύ μικρή.

Κλίση:

το Διαδίκτυο

του Διαδικτύου
το Διαδίκτυο
Διαδίκτυο

- **Αντικαθιστά:** ρήμα, έγκλιση οριστικής, χρόνου ενεστώτα, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού ενικού, συζυγίας β' (αντικαθιστώ)
Π.χ. Η Διεύθυνση της εταιρείας αποφάσισε να αντικαταστήσει τον προϊστάμενο του τμήματος πωλήσεων.

Αρχικοί χρόνοι: αντικαθιστώ, αντικαθιστούσα, θα αντικαθιστώ, θα αντικαταστήσω, αντικατέστησα (αντικατάστησα), έχω αντικαταστήσει, είχα αντικαταστήσει, θα έχω αντικαταστήσει

- **Κάθε:** αντωνυμία αόριστη, άκλιτη
Π.χ. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητάει πληροφορίες στα τηλέφωνα της εταιρείας μας.
- **Τμήμα:** ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (το τμήμα, -ματος)
Π.χ. Κάθε τμήμα χωριστά πρέπει να συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής.

Κλίση:

το τμήμα	τα τμήματα
του τμήματος	των τμημάτων
το τμήμα	τα τμήματα
τμήμα	τμήματα

- **Θα εισαχθεί:** ρήμα, έγκλιση οριστικής, χρόνου μέλλοντα απλού, φωνής παθητικής, προσώπου γ', αριθμού ενικού, συζυγίας α' (εισάγομαι)
Π.χ. Νέες μετοχές της εταιρείας θα εισαχθούν στο χρηματιστήριο.

Αρχικοί χρόνοι: εισάγομαι, εισαγόμενος, θα εισάγομαι, θα εισαχθώ, εισάχθηκα (εισήχθηκα), έχω εισαχθεί, είχα εισαχθεί, θα έχω εισαχθεί

- **Εσωτερικό δίκτυο:** εσωτερικό: επίθετο, γένους ουδετέρου, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής (εσωτερικός-ή-ό)
δίκτυο: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, αριθμού ενικού, πτώσης ονομαστικής (το δίκτυο, -ου)
Π.χ. Το εσωτερικό δίκτυο εξυπηρετεί την άμεση επικοινωνία των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Κλίση:

εσωτερικός	εσωτερική	εσωτερικό
εσωτερικού	εσωτερικής	εσωτερικού
εσωτερικό	εσωτερική	εσωτερικό
εσωτερικέ	εσωτερική	εσωτερικό

εσωτερικοί	εσωτερικές	εσωτερικά
εσωτερικών	εσωτερικών	εσωτερικών
εσωτερικούς	εσωτερικές	εσωτερικά
εσωτερικοί	εσωτερικές	εσωτερικά

το δίκτυο	τα δίκτυα
του δικτύου	των δικτύων
το δίκτυο	τα δίκτυα
δίκτυο	δίκτυα

- **Θα προσφέρει:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου μέλλοντα, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού ενικού, συζυγίας α' (προσφέρω)
Π.χ. Έχει προσφέρει πολλά στη νέα διαφημιστική καμπάνια των προϊόντων μας.
Τι να σας προσφέρω; Ένα ποτό, ένα γλυκό;

Αρχικοί χρόνοι: προσφέρω, πρόσφερα, θα προσφέρω, πρόσφερα (προσέφερα), έχω προσφέρει, είχα προσφέρει, θα έχω προσφέρει

- **Ηλεκτρονικά:** επίρρημα τροπικό
Π.χ. Όλα τα συστήματα ασφαλείας του αυτοκινήτου λειτουργούν ηλεκτρονικά.
- **Πελάτες:** ουσιαστικό, γένους αρσενικού, αριθμού πληθυντικού, πτώσης αιτιατικής (ο πελάτης, -η)
Π.χ. Οι εταιρείες θεωρούν σημαντικό προσόν να μπορεί ο εργαζόμενος να επικοινωνεί με τους πελάτες.

Κλίση:

ο πελάτης	οι πελάτες
του πελάτη	των πελατών
τον πελάτη	τους πελάτες
πελάτη	πελάτες

- **Βοήθεια:** ουσιαστικό, γένους θηλυκού, αριθμού ενικού, πτώσης αιτιατικής (η βοήθεια, -ας)
Π.χ. Για να εγκαταστήσουν τα νέα μηχανήματα ζήτησαν τη βοήθεια των ειδικών.

Κλίση:

η βοήθεια	οι βοήθειες
της βοήθειας	των βοηθειών
τη βοήθεια	τις βοήθειες
βοήθεια	βοήθειες

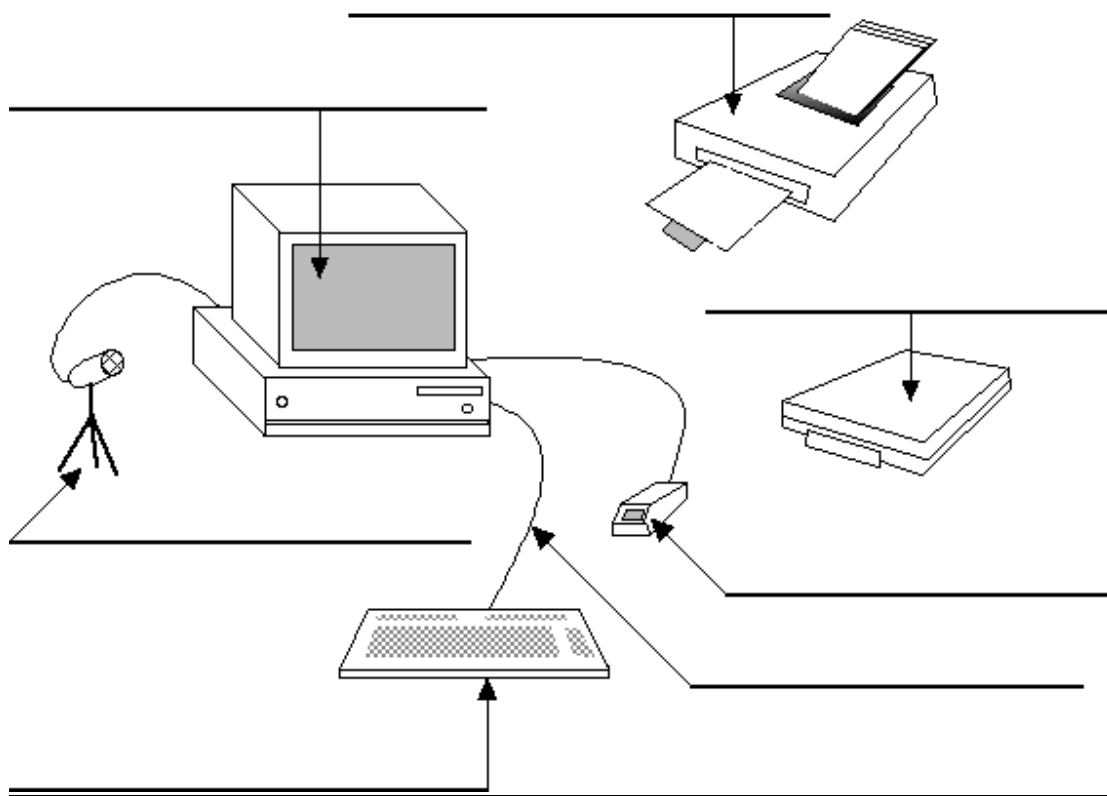
- **Θα βρουν:** ρήμα, έγκλισης οριστικής, χρόνου μέλλοντα, φωνής ενεργητικής, προσώπου γ', αριθμού πληθυντικού, συζυγίας α' (βρίσκω)
Π.χ. Το Διαδίκτυο βοήθησε τους εργοδότες να βρουν νέους τρόπους, για να προσλάβουν τους καλύτερους υπαλλήλους για τις θέσεις που προσφέρουν.

Αρχικοί χρόνοι: βρίσκω, έβρισκα, θα βρίσκω, θα βρω, βρήκα, έχω βρει, είχα βρει, θα έχω βρει

Άσκηση Κατανόησης

Σημειώστε τις σωστές προτάσεις με Σ και τις λάθος με Λ:

1. Με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή επεξεργάζονται πληροφορίες ή δεδομένα με υψηλή ταχύτητα και ακρίβεια.
2. Οι συνηθισμένοι μεσολαβητές της επικοινωνίας μας στο Διαδίκτυο είναι ο σκληρός δίσκος και ο εκτυπωτής.
3. Το Διαδίκτυο είναι ένα περιβάλλον ανάπτυξης επιχειρηματικών σχέσεων.
4. Όλοι οι εργαζόμενοι θα έχουν πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο της εταιρείας.
5. Οι προμηθευτές και οι πελάτες της εταιρείας θα έχουν τη δυνατότητα να μπαίνουν στο εξωτερικό δίκτυο της εταιρείας με τη βοήθεια ενός κωδικού πρόσβασης.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ**Μετοχή παθητικού παρακειμένου (Παθητική μετοχή)**

Η μετοχή παθητικού παρακειμένου ή παθητικής φωνής λήγει σε -μένος, -μένη, -μένο, με τόνο πάντα στην παραλήγουσα (π.χ. *αγαπημένος, αγαπημένη, αγαπημένο*). Συχνά ισοδυναμεί με επίθετο (π.χ. *ειδικευμένες* εργάτριες) και ακολουθεί την ίδια κλίση με τα επίθετα σε -ος, -η, -ο (καλός, καλή, καλό).

Φανερώνει πράξη ή διαδικασία που είναι τελειωμένη, ολοκληρωμένη.

Π.χ. τα φορολογημένα προϊόντα (=τα προϊόντα που έχουν φορολογηθεί)

Σχηματισμός της παθητικής μετοχής

Το θέμα της παθητικής μετοχής, στο οποίο προστίθεται η κατάληξη **-μένος-η-ο**, σχετίζεται με το παθητικό αοριστικό θέμα, που κι αυτό εξαρτάται από το θέμα του ενεργητικού αορίστου. Έτσι, μερικές παθητικές μετοχές έχουν ένα σύμφωνο, που προηγείται της κατάληξης, ενώ άλλες δεν έχουν.

παραδείγματα

λύ <u>ν</u> ω	έ <u>λ</u> υ <u>σα</u>	λύ <u>ν</u> ο <u>μ</u> αι	λύ <u>θ</u> η <u>κ</u> α	λυμένος, -η, -ο
δέ <u>ν</u> ω	έ <u>δ</u> ε <u>σα</u>	δέ <u>ν</u> ο <u>μ</u> αι	δέ <u>θ</u> η <u>κ</u> α	δεμένος, -η, -ο
δανεί <u>ζ</u> ω	δάνει <u>σ</u> α	δανεί <u>ζ</u> ο <u>μ</u> αι	δανεί <u>σ</u> η <u>κ</u> α	δανεισμένος, -η, -ο
ανοί <u>γ</u> ω	άνοι <u>ξ</u> α	ανοί <u>γ</u> ο <u>μ</u> αι	ανοί <u>χ</u> η <u>κ</u> α	ανοιγμένος, -η, -ο

Ο **χαρακτήρας** (το τελευταίο γράμμα του θέματος μιας λέξης: π.χ. τρέχ-ω) είναι το βασικό κριτήριο για το σχηματισμό του αορίστου (ενεργητικού και παθητικού) και, κατά συνέπεια, της παθητικής μετοχής.

1. Ρήματα α' συζυγίας

ενεργητική φωνή: -ω (ντύν-ω) παθητική φωνή: -ομαι (ντύν-ομαι)

α)

αόριστος ενεργητικής φωνής	αόριστος παθητικής φωνής	παθητική μετοχή
- σα	- θηκα - στηκα	- μένος, -η, -ο - σμένος, -η, -ο

παραδείγματα

λύ <u>ν</u> ω	έ <u>λ</u> υ- <u>σα</u>	λύ- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	λύ- <u>θη</u> κ <u>α</u>	λυ-μένος, -η, -ο
δέ- <u>ν</u> ω	έ <u>δ</u> ε- <u>σα</u>	δέ- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	δέ- <u>θη</u> κ <u>α</u>	δε-μένος, -η, -ο
πληρῶ- <u>ν</u> ω	πληρῶ- <u>σα</u>	πληρῶ- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	πληρῶ- <u>θη</u> κ <u>α</u>	πληρω-μένος, -η, -ο
κλεί- <u>ν</u> ω	έ <u>κ</u> λει- <u>σα</u>	κλεί- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	κλεί- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	κλει-σμένος, -η, -ο
πιά- <u>ν</u> ω	έ <u>π</u> ια- <u>σα</u>	πιά- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	πιά- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	πια-σμένος, -η, -ο
σβή- <u>ν</u> ω	έ <u>σ</u> βη- <u>σα</u>	σβή- <u>νο</u> μ <u>αι</u>	σβή- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	σβη-σμένος, -η, -ο
λού- <u>ζ</u> ω	έ <u>λ</u> ου- <u>σα</u>	λού- <u>ζ</u> ο <u>μ</u> αι	λού- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	λου-σμένος, -η, -ο
σκουπί- <u>ζ</u> ω	σκουπί- <u>σα</u>	σκουπί- <u>ζ</u> ο <u>μ</u> αι	σκουπί- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	σκουπι-σμένος, -η, -ο
ετοιμά- <u>ζ</u> ω	ετοιμά- <u>σα</u>	ετοιμά- <u>ζ</u> ο <u>μ</u> αι	ετοιμά- <u>σ</u> η <u>κ</u> α	ετοιμα-σμένος, -η, -ο

Παρατηρήσεις:

- 1) αόριστο σε **-σα** στην ενεργητική φωνή έχουν τα περισσότερα ρήματα της α' συζυγίας, που τελειώνουν στην οριστική του ενεστώτα σε **-νω, -ζω, -θω**.
- 2) αόριστο σε **-θήκα** στην παθητική φωνή έχουν τα ρήματα της α' συζυγίας, που στην οριστική του ενεστώτα της παθητικής φωνής τελειώνουν σε **-νομαι**, εκτός από ορισμένα ρήματα όπως: κλείνομαι, πιάνομαι, σβήνομαι.
- 3) αόριστο σε **-στηκα** στην παθητική φωνή έχουν τα ρήματα της α' συζυγίας, που στην οριστική του ενεστώτα της παθητικής φωνής τελειώνουν σε **-ζομαι**.

β)

αόριστος ενεργητικής φωνής - ξα	αόριστος παθητικής φωνής - χτηκα	παθητική μετοχή - γμένος, -η, -ο
---	--	--

παραδείγματα

αλλά-ζω	άλλα-ξα	αλλά-ζομαι	αλλά-χτηκα	αλλα-γμένος, -η, -ο
πλέ-κω	έπλε-ξα	πλέ-κομαι	πλέ-χτηκα	πλε-γμένος, -η, -ο
ανοί-γω	άνοι-ξα	ανοί-γομαι	ανοί-χτηκα	ανοι-γμένος, -η, -ο
διδά-σκω	δίδα-ξα	διδά-σκομαι	διδά-χτηκα	διδα-γμένος, -η, -ο
ρί-χνω	έρι-ξα	ρί-χνομαι	ρί-χτηκα	ρι-γμένος, -η, -ο
σφι-γγω	έσφι-ξα	σφι-γγομαι	σφι-χτηκα	σφι-γμένος, -η, -ο

Παρατήρηση: αόριστο σε **-ξα** στην ενεργητική φωνή έχουν τα ρήματα της α' συζυγίας, που τελειώνουν στην οριστική του ενεστώτα σε **-ζω, -κω, -γω, -σκω, -χνω, -γγω, -χω, -γχω, -ττω**.

γ)

αόριστος ενεργητικής φωνής - ψα	αόριστος παθητικής φωνής - φτηκα	παθητική μετοχή - μμένος, -η, -ο
---	--	--

παραδείγματα

εγκαταλεί-πω	εγκαταλεί-πομαι		
εγκατέλει-ψα	εγκαταλεί-φτηκα	εγκταλει-μμένος, -η, -ο	
κρύ-βω	κρύ-βομαι		
έκρυ-ψα	κρύ-φτηκα	κρυ-μμένος, -η, -ο	
γρά-φω	γρά-φομαι		
έγρα-ψα	γρά-φτηκα	γρα-μμένος, -η, -ο	

Παρατήρηση: αόριστο σε **-ψα** στην ενεργητική φωνή έχουν τα ρήματα της α' συζυγίας, που τελειώνουν στην οριστική του ενεστώτα σε **-πω, -βω, -φω**.

δ)

αόριστος ενεργητικής φωνής - εψα	αόριστος παθητικής φωνής - εύτηκα	παθητική μετοχή - εμένος, -η, -ο
--	---	--

παραδείγματα

δουλ-εύω	δούλ-εψα	δουλ-εύομαι	δουλ-εύτηκα	δουλ-εμένος, -η, -ο
μαζ-εύω	μάζ-εψα	μαζ-εύομαι	μαζ-εύτηκα	μαζ-εμένος, -η, -ο
παντρ-εύω	πάντρ-εψα	παντρ-εύομαι	παντρ-εύτηκα	παντρ-εμένος, -η, -ο

Παρατήρηση: αόριστο σε **-εψα** στην ενεργητική φωνή έχουν τα ρήματα της α' συζυγίας που τελειώνουν στην οριστική του ενεστώτα σε **-εω**.

2. Ρήματα β' συζυγίας

ενεργητική φωνή
-ώ (κρατ-ώ, ωφελ-ώ)

παθητική φωνή
-ιέμαι (κρατ-ιέμαι) -ούμαι (ωφελ-ούμαι)

α)

αόριστος ενεργητικής φωνής -ησα	αόριστος παθητικής φωνής -ήθηκα	παθητική μετοχή -ημένος, -η, -ο
---	---	---

παραδείγματα

κρατ-ώ	κράτ-ησα	κρατ-ιέμαι	κρατ-ήθηκα	κρατ-ημένος, -η, -ο
πουλ-ώ	πούλ-ησα	πουλ-ιέμαι	πουλ-ήθηκα	πουλ-ημένος, -η, -ο
αγαπ-ώ	αγάπ-ησα	αγαπ-ιέμαι	αγαπ-ήθηκα	αγαπ-ημένος, -η, -ο
ωφελ-ώ	ωφέλ-ησα	ωφελ-ούμαι	ωφελ-ήθηκα	ωφελ-ημένος, -η, -ο
αδικ-ώ	αδίκ-ησα	αδικ-ούμαι	αδικ-ήθηκα	αδικ-ημένος, -η, -ο
ομολογ-ώ	ομολόγ-ησα	ομολογ-ούμαι	ομολογ-ήθηκα	ομολογ-ημένος, -η, -ο

β)

αόριστος ενεργητικής φωνής -ασα	αόριστος παθητικής φωνής -άστηκα	παθητική μετοχή -ασμένος, -η, -ο
---	--	--

παραδείγματα

γελ-ώ	γέλ-ασα	γελ-ιέμαι	γελ-άστηκα	γελ-ασμένος, -η, -ο
κρεμ-ώ	κρέμ-ασα	κρεμ-ιέμαι	κρεμ-άστηκα	κρεμ-ασμένος, -η, -ο
ξεχν-ώ	ξέχ-ασα	ξεχν-ιέμαι	ξεχ-άστηκα	ξεχ-ασμένος, -η, -ο
περν-ώ	πέρ-ασα	περν-ιέμαι	περ-άστηκα	περ-ασμένος, -η, -ο

γ)

αόριστος ενεργητικής φωνής -εσα	αόριστος παθητικής φωνής -έθηκα -έστηκα	παθητική μετοχή -εμένος, -η, -ο -εσμένος, -η, -ο
---	---	--

παραδείγματα

φορ-ώ	φορ-ιέμαι	
φόρ-εσα	φορ-έθηκα	φορ-εμένος, -η, -ο
στενοχωρ-ώ	στενοχωρ-ιέμαι	
στενοχώρ-εσα	στενοχωρ-έθηκα	στενοχωρ-εμένος, -η, -ο
	παραπον-ιέμαι	
	παραπον-έθηκα	παραπον-εμένος, -η, -ο
αποτελ-ώ	αποτελ-ούμαι	
αποτέλ-εσα	αποτελ-έστηκα	αποτελ-εσμένος, -η, -ο
εκτελ-ώ	εκτελ-ούμαι	
εκτέλ-εσα	εκτελ-έστηκα	εκτελ-εσμένος, -η, -ο
καλ-ώ	καλ-ούμαι	
κάλ-εσα	καλ-έστηκα	καλ-εσμένος, -η, -ο

δ)

αόριστος ενεργητικής φωνής - ηξα	αόριστος παθητικής φωνής - ήχτηκα	παθητική μετοχή - ηγμένος, -η, -ο
--	---	---

παραδείγματα

ρουφ-ώ	ρούφ- <u>ηξα</u>	ρουφ- <u>ιέμαι</u>	ρουφ- <u>ήχτηκα</u>	ρουφ-ηγμένος, -η, -ο
τραβ-ώ	τράβ- <u>ηξα</u>	τραβ- <u>ιέμαι</u>	τραβ- <u>ήχτηκα</u>	τραβ-ηγμένος, -η, -ο
βουτ-ώ	βούτ- <u>ηξα</u>	βουτ- <u>ιέμαι</u>	βουτ- <u>ήχτηκα</u>	βουτ-ηγμένος, -η, -ο

ε)

αόριστος ενεργητικής φωνής - αξα	αόριστος παθητικής φωνής - άχτηκα	παθητική μετοχή - αγμένος, -η, -ο
--	---	---

παραδείγματα

βαστ-ώ	βάστ- <u>αξα</u> (βάστ- <u>ηξα</u>)	βαστ- <u>ιέμαι</u>	βαστ- <u>άχτηκα</u> (βαστ- <u>ήχτηκα</u>)	βαστ-αγμένος, -η, -ο (βαστ-ηγμένος, -η, -ο)
πετ-ώ	πέτ- <u>αξα</u>	πετ- <u>ιέμαι</u>	πετ- <u>άχτηκα</u>	πετ-α(γ)μένος, -η, ο

Παρατηρήσεις

1. Προσοχή στο σχηματισμό της παθητικής μετοχής ορισμένων ρημάτων :

δίνω	έδωσα	δίνομαι	δόθηκα	δοσμένος, -η, -ο
καίω	έκαψα	καί(γ)ομαι	κάηκα	καμένος, -η, -ο
λέ(γ)ω	είπα	λέγομαι	ειπώθηκα	ειπωμένος, -η, -ο
παίρνω	πήρα	παίρνομαι	πάρθηκα	παρμένος, -η, -ο
πλένω	έπλυνα	πλένομαι	πλύθηκα	πλυμένος, -η, -ο
στέλνω	έστειλα	στέλνομαι	στάλθηκα	σταλμένος, -η, -ο
τρώ(γ)ω	έφαγα	τρώγομαι	φαγώθηκα	φαγωμένος, -η, -ο

2. Η παθητική μετοχή σχηματίζεται και από ρήματα της ενεργητικής φωνής. Μ' αυτή φανερώνεται συνήθως κατάσταση φυσική, σωματική ή ψυχική, κάποτε και συντελεσμένη ενέργεια:

αδυνατίζω:	αδυνατισμένος, -η, -ο	νυστάζω:	νυσταγμένος, -η, -ο
αργοπορώ:	αργοπορημένος, -η, -ο	παγώνω:	παγωμένος, -η, -ο
διψώ:	διψασμένος, -η, -ο	πετυχαίνω:	πετυχημένος, -η, -ο
δυστυχώ:	δυστυχισμένος, -η, -ο	πέφτω:	πεσμένος, -η, -ο
ευτυχώ:	ευτυχισμένος, -η, -ο	πεινώ:	πεινασμένος, -η, -ο
θυμώνω:	θυμωμένος, -η, -ο	πονώ:	πονεμένος, -η, -ο
κιτρινίζω:	κιτρινισμένος, -η, -ο	συννεφιάζω:	συννεφιασμένος, -η, -ο
κρυώνω:	κρυωμένος, -η, -ο	τελειώνω:	τελειωμένος, -η, -ο
λαχανιάζω:	λαχανιασμένος, -η, ο	τρομάζω:	τρομαγμένος, -η, -ο
μεθώ:	μεθυσμένος, -η, -ο	χαλώ:	χαλασμένος, -η, -ο

Ασκήσεις

1. Σχηματίστε την παθητική μετοχή των παρακάτω ρημάτων:

1. δανείζομαι:	
2. πληρώνομαι:	
3. ανοίγομαι:	
4. αδικούμαι:	
5. στέλνω:	

2. Αντιστοιχίστε, φτιάχνοντας σωστές νοηματικά προτάσεις:

1. Είστε πολύ γελασμένος,	α) και κουβεντιάζανε.
2. Δύσκολο να βρούμε δωμάτιο,	β) είναι απασχολημένος.
3. Οι εργαζόμενοι ήταν μαζεμένοι	γ) σας προσφέρουν άμεσα ένα πακέτο υπηρεσιών.
4. Εξειδικευμένοι τεχνικοί	δ) αν πιστεύετε πως θα σας δώσω εγώ τα χρήματα.
5. Ο πρόεδρος της εταιρείας δεν δέχεται κανέναν,	ε) είναι όλα νοικιασμένα.

Παιχνιδόλεξα

Σταυρόλεξο

Δώστε τους ορισμούς και λύστε το σταυρόλεξο:

Οριζόντια:

1. Αυτές που έχουν ενημερωθεί.
2. Ηλεκτρονική μηχανή, με την οποία χειρίζεται και επεξεργάζεται κανείς πληροφορίες.

Κάθετα:

1. Άτομο που εργάζεται σε γραφείο ή κατάστημα και που αμείβεται με μισθό.
2. Αυτό που έχει προγραμματιστεί για κάποια εργασία (π.χ. ο υπολογιστής).
3. Ηλεκτρονική συσκευή, που τυπώνει σε χαρτί ένα αρχείο ηλεκτρονικού υπολογιστή.

						2						
									3			
1												
	1											
2												

Κρεμάλα

Δώστε τους ορισμούς:

1. Το σύνολο των πλήκτρων του ηλεκτρονικού υπολογιστή.
Π _____
2. Αυτός που έχει προσκληθεί σε κοινωνική (π.χ. γάμος) ή άλλη εκδήλωση (π.χ. διάλεξη).
Κ _____
3. Αυτή που έχει επιτύχει το σκοπό της.
Π _____

Παζλ

Επιλέξτε το σωστό:

1. Η ζώνη φορέματος είναι πολύ φαρδιά.
α) του θαλασσιού β) το θαλασσί γ) του θαλασσίου
2. Δε μου αρέσουν μπλούζες.
α) φαρδιές β) οι φαρδιές γ) τις φαρδιές
3. Και οι δύο προϊστάμενοι είναι
α) σαραντάρες β) σαραντάρηδες γ) σαραντάρικα
4. Ο νέος μας ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι ξεχωριστός. Δεν μπορεί ποτέ να θεωρηθεί, χάρη στη δυνατότητα διαρκούς αναβάθμισής του.
α) ξεπερασμένος β) ξεπερασμένη γ) ξεπερασμένο
5. Είναι πραγματικά που έχει επιτέλους και εκτυπωτή στο γραφείο της.
α) ευτυχισμένοι β) ευτυχισμένες γ) ευτυχισμένη

